

EL RAVAL DE LA MAURINA I LA MAURINETA

Dimecres, 6 de setembre de 1978

El Raval de la Maurina és el meu barri i és el millor barri del món, tot i que no en conec cap altre. És un barri perifèric de la gran capital suficientment a prop per qui vulgui venir però prou llunyà perquè ningú no hi vulgui anar.

No sé perquè començo avui parlant del meu barri, potser perquè aquests dies de final d'estiu són encara més llargs de l'habitual, perquè l'escola és tancada o perquè em passo inacabables estones amb les amigues jugant al carrer. L'escalfor del sol d'aquests dies em convida a poder pensar, somniar, recordar, viure, esperar, ordenar o simplement escriure perquè sí en aquesta nova llibreta, avui en blanc, demà plena de paraules potser ordenades que em permetran retrobar-me amb mi mateixa i també amb la meva gent, les meves amigues, la meva família, la meva escola i el meu barri. I sí, es veritat, el meu barri és el millor barri del món, no en tinc cap dubte.

Al meu barri tenim de tot i penso que no ens manca res. L'escola, la plaça, el cinema, el Casal, la Parròquia i l'Ambulatori. La nostra

vida reproduceix la normal manera de viure de les persones humils, de les nostres famílies, del món local, del petit comerç i de la nostra comunitat. Els nostres pares són lampistes, escombriaires, fusters, gent que treballa a petits tallers o a la construcció, camioners, botiguers, sastres o barbers. Tenim botigues com la carnisseria de la Sra. Marilú, la botiga de roba de la Sra. Lucia, l'estanc d'en Valentí on comprem el tabac al pare, o la botiga de laminadures de la Sra. Milagros, la meva preferida.

Vivim en un agradable i modest entramat social on la gent lluita per ser feliç treballant si pot del seu ofici, o de qualsevol altre treball senzill que li permeti sobreviure el dia a dia amb dignitat. També molts no treballen i desconec a què es dediquen. Es passegen amunt i avall pels pendants dels nostres carrers irregulars formant part del nostre paisatge social.

Els pisos són humits però acollidors i molts d'ells no tenen calefacció. Els patis interiors que donen al carrer s'han convertit en corrals improvisats on el soroll i l'olor de les gallines i els galls ens acompanyen en el brogit del nostre barri divers. Ens escalfem amb estufes elèctriques i amb les bombones de gas que ens porta cada dimecres en Muhammad Saghit Kafhu, en *Sakafhu* com li diem, l'únic estranger, que ara que hi penso, no en tenim cap altre d'estranger al barri.

És habitual anar a buscar l'aigua amb garrafes i cubells a la font de la plaça al costat del safareig públic perquè no tots tenim aigua corrent a casa, convertida d'aquesta manera en un punt de trobada màgic i especial que transforma aquest parador en un centre neuràlgic on les informacions, els rumors, les primeres notícies, les sospites, fins i tot els esdeveniments que encara han de passar, flueixen i es magnifiquen de forma espontània. Els nostres avis es passen sovint el dia a plaça i tornen al capvespre amb les notícies més fresques com anys enrere feien als seus respectius pobles i com han fet i ben segur seguiran fent tota la vida.

Els ascensors són un luxe que no tots podem gaudir. Un dels grans paranyes de tota una generació de persones d'edat avançada o amb alguna limitació física que els obliga a romandre inclús per sempre més dins el seu petit habitacle. No es queixen, estan acostumats a que la vida els vagi posant obstacles de vegades més fàcils, de vegades més difícils que s'han d'afrontar de cara amb afany de superació i amb esperit de supervivència constant.

El nostre pis és gran, al menys jo el veig gran. Té prop d'uns seixanta metres quadrats i en ell vivim el pare, la mare, la iaia Mercedes, l'avi Andrés, la tieta Remedios, el meu germà i jo.

No tenim metro però sí una única parada de bus, la nostra parada de bus. N'estem molt orgullosos pel que va significar i pel que ens va suposar obtenir-la. Després de recollir centenars de signatures, algunes manifestacions i sorolloses cassolades durant més d'un any, finalment tenim la nostra parada de bus. És l'únic accés que ens permet arribar al centre de la capital en menys de dotze parades.

A les afores del barri per on passa l'autopista interior que duu a la costa ens començaran a construir pisos nous sense humitats, amb ascensor, també zones verdes i parcs per jugar, més parades de bus i segons diuen també amb nous veïns que vindran a viure amb nosaltres. M'imagino que serà com un gran esdeveniment que ben segur ens portarà més amics i amigues, més botigues, més escoles, potser una biblioteca i un cinema de veritat... però l'avi no pensa igual. Ell opina que també podria ser la fi del nostre barri.

Tenim una escola pública que té un gran pati de sorra on poder jugar. Els nens i nenes de la meua edat ja sabem llegir i escriure mentre que els nostres pares, i sobretot els avis, no han tingut aquesta oportunitat. No tenim biblioteca però l'Associació de Veïns i el Casal ens cedeix el seu local amb llibres vells que anem recollint de tot arreu per poder estudiar, per fer treballs o per estar una estona parlant de les nostres coses quan tanca l'escola i els pares encara treballen o no han arribat.

Dos o tres vegades l'any en Jaume, el nostre veí del segon pis, ens porta alguna pel·lícula en blanc i negre del centre de la capital i entre tots organitzem un cinema improvisat. El Casal de la Parròquia ens deixa el vell projector, l'Associació de Veïns el local i tota la colla ens portem les cadires de casa. De vegades també ens apropiem de les begudes que van sobrar d'alguna festa recent, encara que quasi sempre sigui vi de garrafa del club de dòmino que tastem sense permís, si tenim la sort d'estar asseguts a última fila i ningú no ens veu. Ens avisem de manera espontània a través del pati de l'escola, de les botigues, entre nosaltres i pel carrer que hi haurà cinema dissabte a la tarda. Aquell dia tots petits i grans amb el soroll de les cadires movent-se i alguns xiuxiuejant i d'altres rient, passem una tarda agradable, sobretot si tenim la sort que no s'encalla la cinta del film com passa tot sovint en la millor escena.

També celebrem festes importants com la Cavalcada de Reis on tot el barri s'hi esmerça. Els dies abans engalanem el camió del pare i les furgonetes dels nostres veïns amb papers i teles brillants i de colors llampants. Portem caixes buides, cartrons que ningú no fa servir i els decorem amb dibuixos, sanefes i altres ornaments. Les mares, els nois i les noies més grans engalanen amb globus i tires de colors aquell petit espectacle. Tots ens meravellem d'aquella màgia social capaç d'aglutinar totes les generacions, vells i grans, adults i nens, tant del Raval de la Maurina com de la Maurineta. Ens apleguem per veure passar la Cavalcada amb els tres reis mags. El Sr. Lluís zelador de l'Ajuntament amb una gran barba pèl-roja, el Sr. Ramon del bar amb una engalanada corona daurada i el Sr. Manuel del quiosc pintat de negre, fins i tot les ungles de les mans, davant dels ulls brillants i joiosos dels més petits de les nostres cases.

També celebrem la Processó de Setmana Santa i encara que sigui una festa diferent m'agrada veure la seriositat amb la que ho viuen totes les àvies del barri. Els anteriors divendres ja no ens cuinen només que peix fresc que es compra al carrer o la peixateria. No es fa més cinema al Casal i ens compren menys llaminadures perquè s'ha

de fer penitència. Es viu en una seriositat que impregna no només l'única confraria, si no tot el barri sencer. El Divendres Sant les dones de més edat llueixen mantellines negres i els seus homes foscos vestits delicadament guardats per la ocasió. Tots avancen la processó darrera d'en Mossèn Narcís que la presideix, clavant el pas al so de les seves passes mentre els portants més joves amb l'ajut d'unes cordes i coixins per no prendre mal porten amb uns gruixuts barrots al Crist clavat en la Creu. De vegades es deté la processó amb un silenci que fa basarda mentre una improvisada *saeta* omple d'un color grisós aquell fred, gelat, i absolut silenci suposadament de pregària. El soroll de les cadenes i la rèplica dels tambors anuncien que de nou continua la processó cap a l'Església amb el pas solemne de tota la barriada, mal que plogui o faci fred.

Però la festa que més m'agrada és la Festa del Raval de la Maurina que es celebra el 18 juliol en què s'organitza un sopar a la plaça del barri amb música i ball fins a altes hores de la matinada. És la festa de tots, petits, joves i grans a la que els pares em deixen quedar perquè també ells hi participen. Aquesta festa es fa en commemoració de la festivitat de Santa Mariña de Augas Santas des de començament de segle en record de la primera família que es va instal·lar al barri provinent d'Ourense. És la festivitat més gran i divertida que tenim.

És pràcticament l'estiu i tots portem moltes ganes de xauxa. Les famílies portem les taules de les cases i les ordenem en filera al mig del carrer, les mares ja dies abans s'organitzen per cuinar els plats que més ens agraden mentre els marits preparen les begudes i fumen sense parar. Els més joves traslladen els altaveus del Casal de la Parròquia i s'encarreguen de seleccionar les millors cintes de música mentre d'altres porten les guitarres i altres instruments. Nosaltres els més joves ajudem a preparar-ho tot. Anem a buscar al bar d'en Ramon les begudes i preparem les sangries. Posem gots, plats i coberts i tovallons de paper. Cada tres o quatre plats deixem una gerra de sangria, cerveses i vi, i també aigua pels més menuts. A la festa es fa un gran xivarri, tothom canta, riu, opina, parla, crida, celebra,